

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Izgubiti nimamo nič!

II.

Če se ne oziramo na osebne mrznje, ki vsled nezasiženih političnih bojov zadnjih let zastrupljajo naše javne zadeve, opazimo dve glavni kolesi, ki danes gonita našo klerikalno politiko: to sta gospodarska zveza in škofovi zavodi na šentvidskem polju. Liberalizem in klerikalizem sta dva bojna klica, nikakor pa ne pravi in glavni vzrok, ki bi izključeval vsako približevanje strank. Vsaj celo pobožni «Slovenec» pravi, da bi v tem oziru rad gledal skozi prste.

Gospodarska zveza je danes vidni znak onega stremjenja, katero klerikalni voditelji rišejo ljudstvu kot njegovo gospodarsko organiziranje, ki saj meri na to, da se kmet oprosti od vpliva tujega kapitala in postavi na lastne noge. To je gotovo lepa misel in zakaj ima toliko nasprotnikov? Vrhovni zavod združništva nima sicer naloge delati dobičke, vendar, če vzamemo tudi to v poštev, se ne moremo zadovoljiti z delovanjem gospodarske zveze. Kljub znatnemu prometu, kljub velikim državnim podporam, ki požro vso politično moč naših klerikalnih poslancev, ni se dokopala gospodarska zveza dosedaj do ravnotežja v svojih objavljenih bilancah. Vzrok tiči v tem, da se klerikalno združništvo od prvega začetka ni postavilo na gospodarsko, temveč na politično podlago. V prvi vrsti poseglo je to katoliško združništvo v trgovski posel, ki pravzaprav ni njegova stvar, hotelo je izriniti in po deželi v kali zadušiti trgovski stan, ki je pri nas itak malo razvit. Vihravo in tjavendan ustanavljali so se konsumi in posojilnice ne glede na to, ali so ti zavodi potrebni, ne glede na to, ali je pri rokah potreben kapital, potrebno strokovno znanje in večkrat tudi resna volja. Gledalo se je izključno le na to, ali se ne bi dalo na ta način ugonobiti nekaj liberalnih in pridobiti nekaj klerikalnih glasov. Liberalni trgovec naj se terorizira, ali pa ugonobi. Posledice niso mogle izostati.

Ko se je pred leti napravilo nekako sporazumljenje med obema slovenskima strankama v deželi, bila je ena točka tudi ta, da naj se novi konsumi ne usta-

navljajo, če v to ne privolita obe stranki. In prav zaradi tega, ker se klerikalci niso držali te točke, razbilo se je sporazumljenje. Ko bi se danes sklepal kak pakt med strankama, bi te točke ne bilo treba več. Danes so ravno konsumi — te najmoderneje vaške pivnice — tisti zavodi, zaradi katerih klerikalne voditelje najbolj glava boli. Kakor rak-rana razjedajo klerikalno združništvo tudi tam, kjer ima kaj zdravega na sebi, za gospodarsko zvezo pa so prava šiba božja in nam pojasnijo, zakaj da je vsaka aktivna bilanca nemogoča. Ne da se tajiti, da gospodarska zveza, ki vživa vse davčne olajšave združnega zakona, dela občutno konkurenco našim trgovcem, posebno onim, ki kupčujejo z deželnimi pridelki.

Ali na zeleno travo ne pride in ne more priti, ker ti nesrečni konsumi s slabim knjigovodstvom, s polnimi omarami židovskega pofeljna in z odjemalci, ki ostajajo kupnino na dolgu, požro vse. Veliko jih je prišlo že v konkurz, mnogo jih je likvidiralo, ali vendar je tu še toliko gnilega, da bi bili nujno potrebni deželni prispevki. To je nujno, ne pa volilna reforma.

Še nujnejša pa je stvar pri škofovih zavodih.

Kakor Izraelci v puščavi na prvo mano, tako nestrpno so po odhodu škofa Missia čakali Slovenci na njegovega naslednika. Vse te lepe nade, vsi dalekosežni upi, ki so se stavili na škofa Jegliča, so danes uničeni. O tem ni nobene dvombe več in s tem moramo računati.

V «Slovencu» smo brali, da se je škof Jeglič ob priliki zadnjega dijaškega shoda v Ljubljani prepričal — ali res šele tedaj! — da moderna znanost in velika večina slovenskih visokošolcev ne stoji na cerkvenem, dogmatičnem stališču. In zato je sklenil ustanoviti novo srednjo šolo, ki ima namen, spraviti vso slovensko inteligenco v cerkveno strujo. Gotovo visok cilj za cerkvenega kneza. Če bi se škofu Jegliču to posrečilo, potem je njegovo ime nesmrtno v cerkveni zgodovini kranjske dežele, bolj bi donelo po listinah zgodovinskih zapiskov od Tomaža Hrena ali Antona Al. Wolfa. Ali četudi uvažujemo to škofovo stališče, moramo vendar izjaviti, da je škof prezrl dve važni točki. Prvič, da bi en srednješolski zavod, in naj je najuglednejši, nikdar ne zadostoval, da ustavi kolo časa, in drugič, da si škof nalaga na rame denarno breme, kateremu — ni kos in naj še tako špekulira pri testamentih, oddajanju boljših fara in mašah. Ko se je začelo z gradnjo teh zavodov, sumilo

se je, da so škofu na razpolago takozvani Lilienthalovi milijoni, a sedaj se je izkazalo, da so ti ostali v Gradcu. In ker je bil Missia boljši računar od Jegliča, se ni vtaknil v to podjetje. Danes vemo, da je škof Jeglič čez glavo zadolžen, še preden se je zavod odprl. In sedaj morda v ljubljanski škofiji računajo, koliko bo stalo vzdrževanje poslopja, učnega osebja, muzejev, bibliotek i. t. d. in sicer vsako leto. In tudi tu bi bili deželni prispevki nujno potrebni. — Ti so mnogo nujnejši od volilne reforme.

To je zelo opasen položaj klerikalne politike, in mi razumemo, zakaj tarna «Slovenec»: «Izgubiti nimamo nič!» Ta bolesten klic posveti na duševni položaj, kojega si prav lahko tolmačimo.

In pomislimo položaj našega kmeta, oziroma trgovca, ko bi klerikalni voditelji zmagali in dobili večino v deželnem zboru.

Gospodarska zveza delala bo trgovcu naprej konkurenco, vživala davčne olajšave, dobivala državne podpore, za vse to pa bi plačeval trgovec še deželno podporo in denarno podpiral svojega lastnega konkurenta. Naše kmetstvo ljudstvo prispevalo bi po svojih davkih k vzdrževanju državnih srednjih šol, razen tega pa še za škofove zavode. Danes imamo v deželi štiri cele in eno nižjo gimnazijo, eno celo in eno nižjo realko. Nihče, ki stvar objektivno presoja, ne more trditi, da bi zaradi premajhnega števila srednjih šol naša mladina ne mogla izobraževati se.

Iz vsega tega se razvidi, da je volilna reforma le nekak ščebet, neka španska stena, za katero se skrivajo zelo posvetne in prozaične stvari. To je: deželni denar in zopet deželni denar.

«Ali mi smo demokratska stranka, mi se borimo za nižje sloje,» tako nam zagotavljajo klerikalci. Kako da je s to stvarjo, o tem prihodnjč.

Javni shod v Kamniku.

Politično in gospodarsko društvo «Zora» v Kamniku je na željo poslanca dr. Andreja Ferjančiča sklicalo minulo soboto, dne 14. t. m. v veliki dvorani ondote «Narodne čitalnice» javni shod, katerega se je udeležilo okrog 100 članov in volilcev, ki so poldrugo uro trajajočemu govoru sledili z napeto pozornostjo.

Shod je otvoril kamniški župan, g. Josip Močnik, ki je po običajnem pozdravu podelil besedo poslancu dr. Ferjančiču.

Poslanec dr. Andrej Ferjančič najprej poroča o državnem zboru in pravi, da od prvega početka obstrukcije v državnem zboru stoji v ospredju vseh političnih vprašanj negotoba z Ogrsko, vprašanje največje gospodarske važnosti, ki globoko sega v gmotne interese obeh državnih polovic, kakor tudi v interese vsake posamezne dežele. To vprašanje bi se bilo moralo razpravljati iz zgolj gospodarskega pogleda. Stranke so se pa postavile na politično stališče in so bile za negotobo, če jim je bila vlada po godu, bile so pa proti negotobi, če jim vlada ni ugajala. Tako se je to vprašanje popolnoma zmedlo. Nemci, ki so pod Thun-Kaizlovo vlado besneli proti negotobi, so se ogreli za isto, če ne še slabšo negotobo pod Körberjem, kar je najzanesljivejši znak, da jim je Körberjeva vlada po godu. Da se niso razmere na Ogrskem tako razvile, kakršne so danes, bi bili Nemci brez obotavljanja segli po negotobi, kakor sta jo dognali obe vladi na starega leta dan; — z ozirom na današnje razmere se pa ne more reči, kakšno usodo doživi ta negotoba. V državnozbornih odsekih je negotoba toliko, kakor dognana. Odseka sta predlagala marsikatero izpremembo, toda ogrska vlada je izjavila, da ne privoli v nikake izpremembe. In tako se bode ta negotoba sprejela neizpre-

menjena, to je v tisti obliki, kakor sta jo dognali vladi iz zgolj političnih in gospodarskih ozirrov, ali se pa sploh ne bode sprejela. Danes ni več vprašanje o večjih ali manjših ugodnostih ene ali druge državne polovice pri negotobi, ampak o negotobi v celoti. Od vseh strani se razlega klic po ločitvi od Ogrske. Razmere na Ogrskem so postale take, da vsakega avstrijskega patrijota navdaja skrb za bodočnost te starodavne monarhije. Obstrukcija na Ogrskem je izsilila za ogrsko armado nečuvane uspehe. Madjarski armadi naj zapovedujejo samo madjarski oficirji, vzgojeni na madjarskih učiliščih in prepojeni z madjarskim duhom, to je uspeh ogrske obstrukcije. Ko se to dožene in zadobi madjarski parlament tudi še besedo glede armade v tistih ozirih, kateri so dosedaj po ustavi pridržani edino le kroni, potem bode imela Avstrija skupno armado samo po imenu, dejansko pa bode ta armada na razpolaganje samo za madjarske interese, ne pa tudi za skupne, in Avstrija je nehala biti vevlast. V 6 letni dobi naše obstrukcije se je samo enkrat razpravljala državni proračun. Posvetovanje proračuna in sicer najprej v odseku, potem pa v zbornici je pa tisto mesto, kjer se morejo razpravljati in naglašati razne potrebe in težave. Vsled obstrukcije pa si pomaga vlada po znanem § 14. Proračun po tem paragrafu ukrepa tudi druge reči, ne oziraje se na državni zbor. To, da se ne razpravlja proračun, nam je v največjo kvar. Odvzeta nam je tako prilika na pristojnem mestu povzdigniti svoj glas proti krivicam, ki se nam gode, in teh je nebroj. Naši sovražniki to dobro vedo in izkoriščajo proti nam.

V zadnjem času razburjajo posebno dogodki pri koroških sodiščih slovensko javnost. Tam je prepovedana slovenska beseda za slovenskega domačina, obravnave se prelagajo, ker sodniki niso zmožni slovenščine, in odvetnik, ki se ne pokori krivični prepovedi, govoriti slovenski, se kaznuje z ukori, nalagajo se mu troški preloženih obravnav in slovenskim strankam se ukazuje, da si izberejo nemške odvetnike. Govori se, da eksistira tajni ukaz, kateri veleva koroškim sodiščem tako postopati. Meni se zdi to neverjetno, ker si ne morem misliti, da bi ravno pravosodna oblastva, ki so v prvi vrsti poklicana izvrševati zakone in deliti pravico, zakonom in pravičnosti, tako bila v obraz. Sicer pa v državi, kjer si vlada postavi brezumno načelo, da ne dovoli eni narodnosti nič, česar ne dopusti nasprotna narodnost, je vse mogoče in mi hočemo na pristojnem mestu vprašati, kaj je s tem ukazom in ali se morda proti nam Slovincem in v prvi vrsti koroškim Slovincem tako postopa v kompenzacijo za usluge vladi od strani nemških strank. Vprašati hočemo, ali so Slovenci na Koroškem, po številu nad 100.000 duš, brezpravni, — ali veljajo zanje temeljni in drugi zakoni in naredbe ali ne? V Mariboru in Celju obstajajo takozvani slovenski kurzi za nemške avskultante. Tisti, ki so jih ustanovili, pravijo, da imajo ti kurzi namen, jezikovno vzgojiti potrebni naraščaj v sodstvu, v istini se pa strémi po ponemčenju sodstva na Štajarskem in Koroškem. Ti slovenski kurzi so tako frivolna in rafinirana iznajdba proti nam, da se morajo dvigniti slovenski poslanci in se poprijeti najskrajnejših sredstev, da se jim stori konec in tem nečuvanim razmeram v vzgoji sodnega naraščaja.

Vkljub obstrukciji smo se pečali v državnem zboru z vprašanjem, silno važnim za nas, namreč z jugoslovansko univerzo v Ljubljani. Osebito je bilo to pri dveh prilikah, leta 1898, ko so se vsled prevzetnosti nemških dijakov vršili izgredi proti našim dijakom v Gradcu, in leta 1901, ko je bilo to vprašanje sproženo po izgredih na vseučilišču v Inomostu in je vlada obljubila Italijanom samostojno univerzo. Če hoče vlada poskrbeti za 600.000 Italijanov univerzo, nimamo nič proti temu, a dovoliti mora potem tem več univerzo za nad dva milijona tostranskih Jugoslovanov, ki dosedaj ne uživajo nikake vseučiliščne izobrazbe v svojem jeziku. Naše stališče glede italijanske univerze je to: Vlada naj gleda, kaj bode s trumami absolutov italijanske univerze in da ne bode istih potikala po slovanskih pokrajinah. Vlada naj pa tudi a limine zavrne zahtevo, da se napravi italijanska univerza v Trstu, ali Gorici, ali sploh kje na Primorskem

ali v Dalmaciji. Če vlada pozna in uvaža razmere, kakršne se tako pogosto kažejo na Primorskem, osobito v Trstu, — in kakor je videti iz Körberjevega opomina na tržaškega župana, da mora država zahtevati zvestobe od Trsta, za katerega žrtvuje neštete milijone, so ji te razmere znane, — tedaj mora opustiti misel, v teh po veliki večini slovanskih deželah ustanoviti italijansko univerzo. Iredentovskega življa je tu povsod zadosti, in ni treba, da se isti še z najnevarnejšim elementom, to je vseučilišnim dijaštvom pomnoži. H koncu svojega poročila o državnem zboru, naj se z nekoliko besedami dotaknem za Kamnik važnega železniskega vprašanja. Dvakrat sem imel priliko v zbornici govoriti o prilog te železnice, a vrhutega sem se trudil pri odločilnih faktorjih v družbi s spodnještajerskim poslancem vitezom Berksom, da se zagotovi ta železnična proga tako, da bode Kamnik tudi na sever zvezan z železnico. Najin trud ni bil brez vspeha, pripravila sva železniško ministrstvo do tega, da je ukrenilo trasiranje te železnice na Kamnik s stransko progo v Gornjigrad. S tem je storjen prvi in najpotrebnejši korak, mirovali ne bodemo, da temu sledijo tudi drugi koraki in da se ta železnica čimprej zagotovi in zgradi.

Konec . . .

V Kranju, 21. novembra.

Deželni zbori so zaključeni, ker se je minuli torek zopet sešel državni zbor. V štajarskem deželnem zboru so sklenili novo volilno reformo. — V češkem deželnem zboru ni prišlo do sporazumljenja med Čehi in Nemci. — V istrskem je slovanska manjšina obstruirala, ker umetno sestavljena laška večina ni hotela v odseku voliti nobenega člana manjšine. — V dalmatinskem deželnem zboru so se združili Hrvatje, Srbi in Italijani, da so preprečili načrt namestnika, po katerem bi se vpeljala nemščina kot notranji jezik.

Državni zbor. Finančni minister je predložil proračun za leto 1904. Izdatki znašajo 1,734.771.291 K, dohodki pa 1,737.509.991 K, torej je prebitka 2,738.700 K. Razen proračuna je vlada predložila še zakon, s katerim zahteva še pet milijonov za podpore po ujmah poškodovanemu prebivalstvu. — Poslanec dr. Ferjančič in tovariši so vložili nujni predlog zastran kršenja ravnopravnosti pri sodiščih na Koroskem.

Tedenske politične vesti. Vojni minister avstrijski bo zahteval 38 milijonov kron za nove topove. Nabavili jih bodo okrog 3000. Delo se bo izročilo avstrijskim tvrdkam. — Volitve v pruski deželni zbor so skoro končane. Med dosedaj izvoljenimi poslanci je 22 Poljakov. — Nemški cesar je že toliko ozdravel, da more tiho govoriti. Kakor se čuje, bo šel po končanem ozdravljenju za nekaj časa na Južno Tirolsko.

Vstaja v San Domingu. Ljudstvo je izklicalo Yimenesa predsednikom republike. Dne 12. t. m. se je glavno mesto še vedno bombardiralo, ne da bi bilo mesto posebno trpelo. Ameriška vojna ladija je priplula pred mesto.

Dopisi.

Iz Domžal. Kdor opazuje gibanje Nemcev v najnovejšem času, pač lahko pregleda njihovo grdo samopašnost, njih samoljubje, visoko domišljavost, smelo predrznost in nekako podivjanost napram slovenskemu narodu. To naj bi bil kulturnosen narod, ki hoče v Slovincu zatreti čut do lastnega naroda, ljubezen do lastnega jezika, domoljubje. Ljudje, katerih srca so napolnjena z grdim sovraštvom do svojih sosedov Slovencev, so žalostna prikazen. Tak narod ni kulturnosen, ampak napol podivjan. Upravičen srd pograbi rodoljubnega Slovence, ki opaza surovo predrznost celjskih in ljubljanskih hajlovcov. In britka čustva navdajajo pohlevnega, krotkega in mirnega Slovence, ki opazuje smešno domišljavost in nadutost domžalskih Tirolcev. Ti Germani iz hribovite Tirolske so pač pozabili, da so »privandrali« na ravno slovensko ozemlje. Ta privandrali »Herrenvolk« se obnaša na slovenski zemlji tako, da Slovenec začne nehote misliti, da je tujec na svoji zemlji. Ko bi se Slovenec tako oholo obnašal napram

domžalskemu Germanu, bi ga morali ostro posvariti. Kaj pa naj rečemo šele tujcu, ki se obnaša na naši zemlji tako izzivajoče? Psovka »windischer Hund« je v Domžalah kaj poceni. Oster pogled Tirolca te bo pokaral, če ga pozdraviš slovensko. V gostilni so kaj glasni. Družba treh Tirolcev prevpije družbo desetih Slovencev. Ti ljudje so fanatični in fanatizirani so tudi otroci. To je pokazala pred kratkim 16letna hčerka nemškega očeta in slovenske matere. Izletniki iz Kamnika so posetili neko gostilno v Domžalah. Neki mladenič, od samega petja izletnikov navdušen, se toliko spozabi, da zakliče pevcem »živio!« A imenovana deklica pokaže svojo germansko nevoljo z nemškimi besedami: »Če že hočete vpiti »živio«, potem pojdite ven na cesto.« Tirolci so to odobraval in ji prikimali. Ti ljudje imajo jako občutljive ušesne živce. No, šestnajstletna gospica, ali je to sad domače ali šolske vzgoje? Vidi se, da bomo morali, dasiravno »minderwertig,« obratiti vso pozornost na početje domžalskega »Herrenvolka«.

Iz Radovljice. Bližajo se dolgi zimski večeri, ko si meščani in tudi na deželi tisti ljudje, ki se dvigajo v izobrazbi vsaj čez navadne šnopsarje, zdajpazdaj radi poiščejo tudi kake duševne zabave in razvedrila. Človek, ki misli, da mu je dano življenje le zato, da lepo pase in redi svoj trebuh, se tudi pozimi zadovolji pri svoji navadni pijači in pri opletanju kake boljše jedi v krčmi in če včasih tam kak večer skrajša z njemu podobnimi tovariši pri premetovanju in pretresovanju kart med neslanimi šalami in zabavljicami, mu je to najvišji duševni užitek! Kdor pa čuti, da ima življenje tudi kak drugi smoter, tisti rad katerikrat tudi prisostuje kaki lepi domači predstavi, petju, godbi i. t. d. Po mestih in tudi v vsakem večjem kraju na deželi imajo dandanes že na razpolago lepo urejene prostore za zimske zabave in poletne veselice. Blejska občina si je postavila veliko hišo za društvene namene, v kateri je prostrana dvorana z odrom, na katerem ondoto marljivo bralno društvo večkrat prireja razne gledališke predstave. In tako se tudi drugod skrbi za društveno in duševno življenje. Le v Radovljici, ki se že od nekdaj šteje za nekaj mesta, nimamo nobenega prostora za katero večjo gledališko predstavo in večjo veselico. Ali temu nedostatku se dozdej tukaj res ni moglo od pomoči, ker je še navadnih človeških stanovanj zelo primanjkovalo. Sedaj pa, ko je v Radovljici dovršeno novo uradno poslopje in je s tem obstanek uradov v Radovljici zagotovljen, se je začelo tudi tukaj močno zidati in se bo še zidalo. Z novimi hišami in z novimi stanovanji pa se je seveda dozdej le skrbelo za vsakdanje telesne potrebe sedanjih in bodočih radovljiških prebivalcev, kar je popolnoma naravno in opravičljivo. Da pa v prihodnosti tudi v Radovljici, ako hoče to mesto vsestransko napredovati in noče ostati v duševni temi, ne bo smelo primanjkovati vsakemu društvu pristopnih in tudi za večje veselice z gledališkimi predstavami pripravnih prostorov, na to naj bi se popolnoma ne pozabilo pri bodočih zidanjih in prezidanjih! Saj je ravno v Radovljici tako potrebno kakor malokje kake višje duševne sile ali moči, ki bi nekoliko razgnala tukajšnje moreče črne zavisti in megle ter zopet zbízala vsaj nasprotujoče si slovenske duhove!

O sokolski disciplini.

(Po »Rádce Sokolský«.)

Disciplina je pogoj vsakega napredka: v življenju posameznika, v društvenem spojenju in v narodnem združenju. Brez discipline ni dosegel dosedaj ničesar niti posameznik, niti društva, še manj pa celi narod. Zato disciplino bolj potrebujemo kakor marsikaj drugega: edinole disciplina tvori iz razpršenih posameznikov društva in iz nasprotujočih si strank jednoten narod.

Disciplina se nam predoči posebno v važnih in težkih časih, ko se posameznik samo po tem vpoštev, da deluje kot del velike komplicirane celote, zabeč na svojo osebo, svoje privilegije, svojo korist in tudi svoje življenje in izvršuje brez ugovora in razmišljanja to, in edinole to, kar veli voditelj, izvoljen in odlikovan po

splošnem zaupanju. Zato so si v stari rimski republiki v dobi, ko je pretela narodu nevarnost, volili diktatorja z neomejeno močjo, in šele tedaj, ko je bila nevarnost odvrnjena, nastalo je zopet navadno stanje.

Priprosta beseda «disciplina» znači jako mnogo. Ona ne znači samo samozavestno podrejenje svoje osebe pravilom, poslovnikom in zakonom namenoma in soglasno izdelanim, ne znači samo prostovoljne pokorščine in čaščenja predstojnikov, ampak znači tudi odpoved osebnih koristi v splošni prosep, žrtvovanje prospeha posameznikov v korist celote: znači sploh rednost, složnost, točnost, plemenitost v mišljenju, čutih, besedah in dejanjih. Tam, kjer zavladava prava disciplina, preneha v istem trenutku egoizem, osebno koristolovstvo, prevara in nečimurnost, kajti mesto osebe nastopi stvar. Že iz tega razvidimo, zakaj ravno za sokolska društva znači zavestna in stroga disciplina vse: napredek in življenje. Edino vsled prave discipline odlikujejo se ona od drugih društev in zadrug, kajti samo ona se oprostite nedostatkov, napak in hib lastnega članstva ter očistijo tako marsikako družabno mlakužo, ker edinole disciplina tvori jez proti vsem ekscentričnostim in samoljubjem s tem, da stavi nad osebne slasti in izmišljotine jasno besedilo zakona in budi čast do zakonov, njih izvrševateljev in paznikov.

Sokolska disciplina je več nego sama beseda; treba je, da pokaže tudi javno delovanje v splošno korist. Sokolska disciplina znači določeno urenjenje lastne notranjosti in posega neločljivo v rodbino ter domače življenje vsakega družbenega člana. Ta osebna disciplina se javi v množici činov na prvi pogled brezpomembnih, a v odvisnosti prevažnih zato, ker je iz njih sestavljeno celo življenje. Sokolska disciplina se ne omejuje na štiri stene telovadne dvorane in na javne društvene nastope. Ne zadošča, da bi kdo bil energičen Sokol in brat samo v telovadnici in na izletu, kadar obleče društveni krog, ko pa odide odtod in sleče krog, se otrse hitro malce tiste tako koristne naravne odkritosrčnosti in bratske eneržije, katere so mu prekipevale usta, ter plane zopet v vrste družabnega egoizma, občutljivosti, domišljavosti, nedružabnosti, laži... Te družabne lastnosti, katere nahajamo pri vseh slojih, višjih in nižjih, so naše največje neprijateljice in proti tem naj bode naperjena agresivno sokolska disciplina. Skoro neverjetno je, kako mogočno so se razmnožile, in čudo, da nas še niso zadušile. Poglej vsak pazno okrog sebe in vse svoje «prijatelje», s katerimi vsak dan občuješ in odgovori ravno: koliko jih je popolnoma zanesljivih, koliko jih izpolni dano obljubo, koliko jih odgovori pravočasno na tvoje pisno, koliko jih ne pozabi sicer na malenkostne reči, koliko jih ne obljublja diplomatično vsakomur nemožne stvari, in stvari, katerih ne misli in tudi ne more izpolniti, koliko se jih ne premišlja dati besedo vsakemu, koliko jih ne laže iz navade, koliko je ravnodušnih napram gnjusnim, nečastnim dejanjem? Seštejte koliko delavcev, obrtnikov in rokodelcev vam dostavi delo pravočasno, tako kakor je bilo zmenjeno, in pa za dogovorjeno ceno!? Je v tem tudi odgovor nató, zakaj toliko društev ne odgovori na vprašanja pravočasno, ne plača brez opominjanja in prepiranja dolžne prispevke. In vsak človek, kateri je površen, netočen v navidezno malenkostnih stvareh, ni zmožen daljšega zaupanja. Sokolska odkritosrčnost, naravnost, resnicoljubnost, energija in točnost morajo reformirati družbo, nikoli narobe. Vcepimo te lastnosti posameznikom in prenesimo jih iz društev v javnost, naučimo se točnosti in zanesljivosti tudi pri malenkostnih stvareh, in potem bomo točni in zanesljivi i pri velikih stvareh. Odstranimo iz družbe laž iz navade in nedružabnost — in potem smo za cel štadij bližje našemu cilju. Predvsem pa moramo to odstraniti iz lastnih vrst. Črke zgodovine zaznamujejo z neizprosno hladnostjo: nepričakovani uspehi discipliniranih narodov — in nepričakovani padec in poguba provzročene po nedisciplini.

In, ako pogledamo po naši domovini, ali ne vidimo po gričih slavni priči junaške dobe našega naroda — ostanke taborov, kateri nam pričajo, da tudi mala navdušena in disciplinirana četica, ako je v njej vsak cel junak, užene v kozji rog nedisciplinirano sovražnikovo

armado. Zató nam podaja zgodovina sto in sto izgledov. Kopica, samo kopica navdušenih, požrtvovalnih in dobro discipliniranih mož opravi več kakor celi polki nedisciplinirane armade. In, ako hočemo biti zanesljiva narodna vojska, nam je stroga, resna disciplina neobhodno potrebna. S tem vznikne narodna vojska nad druge, da vrste bojevnikov umejo in hočejo ubogati, in voditelji znajo zapovedovati. Zapovedovati pa zna zopet samo ta, kdor je prebil celo šolo ubogljivosti, kdor je bil v disciplini izvežban in vzgojevan.

Javnost sodi celoto po posameznikih, katerim moramo posvečevati največjo pozornost. Ako pa hočemo biti zboljševalen, preporoden kvas družabnosti, ne smemo zabit, da mora poprej vsak izmed nas sam biti zboljšán — dober. «Predvsem bodi vsak samemu sebi veren, in iz tega sledi kakor iz noči dan, da ne bodeš nikomur neveren,» pravi Shakespeare. Dá, posameznik mora biti discipliniran v prospeh celote: rodbine, društva, naroda. Čim višja, važnejša, obsežnejša je krožnica njega delavnosti, tem večja mora biti njega disciplina.

Disciplina nam mora preiti v meso in kri; mora biti vcepljena detetom v zibeli in samaposebi se mora razširiti na celo združenje. Disciplina mora biti stroga, neizprosna, kajti, kdor odpusti slabostim, dobremu škoduje. Strogost in doslednost pa neizključuje ljubezen in pravo bratstvo. Naša disciplina mora biti popolna; disciplina duha in telesa, disciplina govora in dejanj, disciplina premisleka in prepričanja. Kdor manj hoče, nič noče. Kdor pa se povzpne tako visoko, je cel mož.

Dalje...

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebna vest. Mesto poštnega ekspedijenta na Bohinjski Beli je dobil g. Lovrenc Poljanec.

V državnem proračunu za leto 1094 čitamo naslednje postavke, ki so namenjene zlasti za Gorenjsko: za popravo ljubelske ceste pri Pristavi v kranjskem okraju 10.500 K; za zgradbo mostu čez Savo pri Črnučah 50.000 K; za gradnjo ceste od Podboršta do deželne meje pri Petrovem brdu 46.500 K; za regulacijo Save 80.000 K; za regulacijo Bistrice od Domžal do iztoka v Savo 50.000 K; za zgradbo poslopja za II. državno gimnazijo v Ljubljani 200.000 K; za sodno poslopje v Ljubljani 11.200 K, za obrtne nadaljevalne in strokovne šole na Kranjskem 16.000 K; za «Slovensko Matico» 1000 K; za prezidavo porotniškega poslopja v Ljubljani, kjer se namesti okrajno glavarstvo, 26.800 K, in za zgradbo ceste iz Ljubna v Luče 10.000 K.

Za kranjski novi savski most je v državnem proračunu za leto 1904 postavljena prva postavka v znesku 20.000 kron. S tem je napravljen vsaj začetek.

Klerikalni shod v Škofji Loki. Minulo nedeljo sta pridigovala v Škofji Loki dr. Šusteršič in mali Lampek, ki se sedaj zopet dobro počuti. «Slovenec» pravi o tem shodu: «Govorilo je staroslavno mesto Škofja Loka z okolico.» V resnici pa na tem shodu ni bilo nič meščanov, nego samo kmetje, katere so prignali duhovni. Čeprav so bobnali in vabili ljudi celo s prižnice v Loki in čeprav sta kapelana letala skoro ves teden od hiše do hiše, vendar ni bilo Ločanov na shod in ni jih bilo. Temveč duhovni so prignali kmete iz selske in poljanske doline, kolikor so jih pač vloviti mogli. Na shodu navzočih je bilo kakih 15 (reci petnajst) duhovnikov. Med temi je bil najglasnejši loški kapelan, ki je edini delal medklice. Kmetje so se popolnoma mirno zadržali, po shodu pa so po gostilnah silno zabavljali na Šusteršiča. To pa zaradi tega, ker je Šusteršič na shodu, govoreč o učiteljih, doslovno rekel: „kadar bodo liberalni učitelji prirejali protestne shode, naj si natanko seštejejo svoje kosti, sicer bo v deželi še večje pomanjkanje učiteljstva.“ Celo klerikalni kmetje so bili ogorčeni do skrajnosti, da je načelnik farske stranke, zaupnik in desna roka ljubljanskega škofa, pozivljaj na uboj liberalnih učiteljev. «Kam pa pridemo, če se bomo začeli pobijati?» so vpraševali klerikalni kmetje in dostavljali «kaj pa bo, če bodo liberalci rekli, naj si farji puste prešteti svoje kosti.»

Shod volilcev priredita brzkone prihodnjo soboto v Kranju državni poslanec dr. Andrej Ferjančič in deželni poslanec Ciril Pirč.

Koblar «telegrafira»! Naš Koblar skrbi zopet prav pridno za zabavo. Spet je nekaj učinil, kar je v Kranju povzročilo mnogo smeha. Ker pri zadnjih občinskih volitvah ni mogel zlesti v občinski odbor, se ga je usmili virilist K. Pollak na ta način, da ga je prijavil kot svojega pooblaščenca v mestnem zastopu. Koblar prav pridno izrablja to pooblastilo in ni je skoro seje, da bi je kranjski tehant ne počastil s svojo navzočnostjo. Zadnji sicer prihaja, ne da bi koga pozdravil, zato pa prvi odhaja, ne da bi se komu priporočil. Stoi si mora prinesiti sam, da se potem vrine kam k posvetovalni mizi. Nikdar ne glasuje, nikdar se ne oglasi k besedi, dela le v enomer beležke, občinski odborniki ga pa prezirajo. Menda ta, za kranjskega tehanta preklaverna uloga ne ugaja niti Koblarju, a strast mu ne pripušča, da ne bi malo povohnil na rotovžu. Tako tudi pri zadnji seji, o kateri je že zadnji «Gorenjec» na kratko in nepristransko poročal. Tudi Koblar je na podlagi svojih beležk sestavil poročilo in isto kot posebno važno «telegrafiral» v sobotnega «Slovenca». Kranjci dobro vedo, da Koblar svoje dopise pošilja v Ljubljano po pošti ali jih nosi doli osebno in da nadalje njih župnik vsak vinar trikrat obrne, preden ga izda. Za trebuhe so se tedaj držali, ko so brali v nedeljo mej «Slovenčevimi» brzojavi Koblarjev 126 besedi dolgi «telegram», za katerega bi bil moral Koblar plačati 7 kron in 56 vinarjev! Nič manj veselja pa ni vzbudila vsebina tehantovega «brzojavnega» poročila, v katerem Koblar deloma z zlobnim namigavanjem hoče sumničiti občinsko gospodarstvo, deloma pa doprinaša najsijajnejši dokaz, da ne zna niti poslušati. S posebno slastjo «telegrafira», da bo imelo mesto Kranj po postavljenem proračunu prihodnje leto 14.449 K primanjkljaja, ki se namerava pokriti z 20% naklado na užitno in z naklado na pivo. Odstavek o nakladi po svoje zavije tako, kakor da bi bil to kak nov davek, dasiravno se ta 30% (in ne 20%) naklada pobira že leta in leta ter znaša približno K 5300—, zamolči pa, da se bo ostali nedostatek pokrili iz blagajničnih preostankov, od katerih že nekaj let sem po pokritju primanjkljaja še precej ostane. O tem se bo tudi letos lahko poučil Koblar pri računskem zaključku, četudi je proračunani primanjkljaj za letošnje leto kazal K 27.360. Občinsko gospodarstvo mesta Kranja je uzorno in deželni odbor je stavlja drugim občanom v izgled. Koblar bi tedaj storil mnogo bolje, ko bi se ne vtikal v zadeve, katerih prav nič ne razume. Poleg drugih prismodarij je naš tehant «telegrafiral» v «Slovenca» tudi to-le grozno novico: «Nekam čudno se sliši, da ima mesto najeto proti visokim obrestim veliko posojilo pri kranjski hranilnici v Ljubljani.» Če že Koblar hodi k občinskim sejam in potem iste po svoje izkorišča, naj ima vendar pri sejah na stežaj odprta svoja velika ušesa, da ne bo potem poročal takih neresnic v Ljubljano. Četudi on — kakor smo že zadnjič povedali — neresnice uradno potrjuje, za tako zlobnega in objednega bedastega ga pa vendar nimamo, da bi namenoma pošiljal v klerikalne liste neresnične vesti, kojih neresnica se izkaže takoj na prvi hip. Kranjska občina je ob priliki zgradbe gimnazijskega poslopja res najela pri stari kranjski hranilnici iz takozvanega jubilejskega fonda posojila K 80.000, toda ne proti visokim obrestim, marveč ravno narobe proti 3, reci tri-odstotnemu obrestovanju in 1/2 odstotnemu amortizovanju! Škoda, da ni vzela takrat več posojila. Prihodnjič, g. tehant, ne sedite na ušesih, da se ne bote zopet tako strašno blamirali! Počakajte raje vorodostojnega «Gorenjčevega» sejnega poročila, po katerem potem še vedno lahko sestavljate svoje famozne «telegrame». Gospodu virilistu K. Pollaku, ki se v zadnjem času v svrhu reklame zateka tudi k liberalnim listom, pa polagoma prav toplo na srce, da naj svojega pooblaščenca v liberalnem kranjskem občinskem zastopu prime malo za ušesa, da ne bo pošiljal takih prismojenih «telegramov» v «Slovenca». Če se pooblaščenec nerodno obnaša, nekaj sence pade vedno na virilista. Kdo ve, če se vsled Koblar-

jeve neprevidnosti svinjske kože ne bodo zopet podražile? S tem pa še zdavnaj nočemo reči, da naj g. Pollak popolnem odvzame g. tehantu pravico udeleževati se občinskih sej. Bog obvaruj! G. tehant je kot vice-virilist napravil Kranjcem že marsikako veselo urico, in trdno se nadejamo, da ona s «telegramom» ni bila zadnja. Samo malo pokrega naj g. Pollak svojega pooblaščenca, da ne bo preveč sence padlo na virilista!

V Poljanah nad Škofjo Loko je bil pri volitvi župana dne 13. t. m. izvoljen g. Ignacij Čadež, posestnik v Srednji vasi. Dosedanji župan Grošelj je dobil samo tri glasove.

Z Bleda se nam piše: Minuli pondeljek se je vršila kmečka vohcet. Kakor po navadi, so imeli svatje seboj tudi malo godbo, ki jih je spremila k poroki. Župnik je pred cerkvijo prepovedal tam na cesti igrati godbi, nakar je šla večina svatov namesto v cerkev z godbo v bližnjo gostilno. Namenjeni denar za «ofer» v znesku 12 kron so darovali za tukajšnje ubožce. Lepa hvala jim! Pri Bogu so s to izpremembo gotovo napravili veliko bolj dopadljivo delo, kakor pa, če bi darovali v tisto nenasitno malho, ki je brez dna. Bog daj, da bi se pri takih prilikah našlo še obilo posnemovalcev. Občinski revež.

Za gostilničarje. Piše se nam z Gorenjskega: Dandanes se v gostilnah okrog po deželi že silno težko dobi dobro naravno vino. Skoro v vseh kmečkih krčmah se postavi pred gosta namesto vina le neka ponarejena kolobocija, ki ima po vsem drugem več duha in okusa kakor po vinu, največ pa seveda po špirtu! Nekateri gostilničarji kar ne morejo pustiti vino pri miru v kleti. Naj dobodo dobrega, mešajo in brozgajo ga z raznimi zopernimi in cenenimi tvarinami tako dolgo, da ga spridijo popolnoma in če dobodo že nekoliko ponarejeno vino, pridejati morajo tudi temu še nekoliko svoje zabele, da je še bolj skvarjeno. Potem pa javkajo ti možiceljni, da zdaj noče noben človek več piti njih «poštenih in dobrih» vin! Kdo bo pa pil tako gostilniško brozgo, kakršno se dobi v nekaterih kmečkih krčmah, saj popotni ali kak drug potreben človek vendar nima želodca kakor nilski krokodil, da bi mogel vse požreti in vse prebaviti! Človek gre vendar v gostilno zato, da bi se pokrepčal z zdravo pijačo, ne pa, da bi si za vselej pokvaril želodec s krčmarjevo kolobocijo in da bi to kolobocijo še drago plačeval! Tudi utrjen kmet nima tako močnega želodca, da bi mogel brez škode uživati tako zbrozganano vino. Zato raje pije žganje in špirit. Ta mu vsaj ne ostane v želodcu in če mu nazadnje uniči življenje, pripravi ga do tega polagoma in čez delj časa brez želodčnih in trebušnih bolečin. Vsled tega so slabe vinske krčme najboljše pospeševalke — žganjepitja!

Občni zbor tukajšnje meščanske godbe se vrši — kakor že zadnjič omenjeno — jutri v nedeljo ob enajstih v društveni sobi v Pungratu. Člani se opozarjajo, da se v obilnem številu udeleže tega občnega zbora.

Opozarjamo na današnjo veselico s plesom, katero priredi «Narodna čitalnica v Kranju» v svojih prostorih. Začetek točno ob poldevetih.

Nagla smrt. Posestnikov sin Franc Krajnik iz Preddvora se je dne 19. t. m. pred južnim kolodvorom v Ljubljani naenkrat zgrudil na tla in takoj umrl. Pripeljal se je bil z gorenjskim vlakom in hotel iti v deželno bolnico, ker je bil bolan.

V Tržiču je umrl minulo nedeljo g. Lenart Klofutar, posestnik, črevljarski mojster, trgovec, predsednik ondote-nega «Slovenskega bralnega društva» itd. v starosti 70 let. N. v m. p.!

Šest oseb — zadušilo. S Save pri Jesenicah se poroča: V vratarjevi hiši pri tukajšnji tovarni je stanoval delavec Košir s tremi otroci v večji sobi s kuhinjo, ki je ločena od sobe le z vrati. Dne 13. t. m. je obolela družina na znakih, ki so kazali na zastrupljenje. Mislilo se je, da so se zastrupili s kako jedjo, preiskala se je tudi peč in ognjišče, ne da bi se našlo kaj sumljivega. Naročilo se je delavcu Koširju, da ne sme ponoči zakuriti v peči. Tudi se mu je nakazalo z ozirom na to drugo stanovanje, da bi se mogla vsa stvar natančneje preiskati.

Drugo jutro ob polsedmih, ko Koširja ni bilo na delo, so odprli zaklenjena vrata in našli na veliko začudenje vseh delavca Koširja, njegovo ženo in tri otroke — mrtve. Vsi poskusi, zopet oživiti nesrečnike, so bili brezuspešni. Dne 13. t. m. je Košir vzel k sebi v stanovanje tudi svojo mater in sestro. Ti dve sta bili onesveščeni, a še živi. Prenesli so ju takoj v tovarniško bolnico. Pri stari materi vsi pripomočki niso nič pomagali in je drugi dan umrla. Sestri Koširjevi, omoženi Jakel, iz Kranjske gore, se je obrnilo na boljše in utegne okrevati. — Minulo nedeljo se je vršil na Jesenicah pogreb nesrečne družine ob mnogobrojni udeležbi uradništva, vseh delavcev tovarne kakor tudi vsega ondotnega prebivalstva. Smrt so povzročili, kolikor se da sedaj sklepati, strupeni ogljenčevi plini, ki so izpuhtevali iz številnega ognjišča, kjer so se kurili premogovi odpadki, in se razširjali v sosedno spalno sobo.

Oddajajo se dela na državni podkorenski cesti, in sicer pri bistrškem mostu, pri mostu «pri Brozcu», v Zapužah in pri javornškem mostu v celotnem znesku 2500 kron; na ljubelski državni cesti, in sicer pri kranjskem savskem mostu v znesku 6000 kron, naprava žive meje ob cestah v znesku 400 kron; na kokriški državni cesti v znesku 3450 kron. Ponudbe je vložiti na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju do dne 30. novembra 1903.

Razpisana ustanova. S početkom prvega semestra 1903/1904 se oddaja tretje mesto Matevž Langusove dijaške ustanove letnih 420 kron. Pravico do te imajo dijaki, ki obiskujejo srednje šole, zlasti potomci ustanovnika Matevža Langusa, potem pa dijaki iz Kamne gorice, ki se hočejo posvetiti umetnosti ali vedi. Ustanovo oddaja župnik v Kamni gorici sporazumno z ondotnim županstvom. Prošnje je vložiti do 1. januarja 1904.

Surov napad — katoliškega (!) junaka v Voklem. Poročajo nam: Minulo nedeljo popoldne je šel posestnik K. z J. Brezarjem, občinskim slugo iz Kranja, v Voklo na žegnanje. Šla sta v gostilno k Primožu Žirovniku, po domače Knificu, kjer je bila zbrana večja družba. Okoli devete ure sta mislila oditi, a ko stopi Brezar čez prag na cesto, plane nekdo nanj ter ga prav pošteno spraska po obrazu. Na njegovo klicanje je prihitel gostilničar s svetilko v roki ven, toda napadalec se zakadi vanj in mu zbije svetilko iz rok. Med tem časom prišli so tudi drugi gostje iz gostilne gledat, kaj se godi zunaj. Napadalec maha okrog sebe, kakor bi znorel in močno sune v levo stegno z nožem posestnika K. iz Senčurja. Alojziju Brezarju se je posrečilo prijeti napadaleca, katerega potem spravijo v hišo, da so ga mogli spoznati. Bil je našim čitateljem že dobro znani — «katoliški» junak Miha Pravhar iz Vokla, prva «katoliška» kapaciteta v senčurskem okraju, katerega ne manjka pri nobeni katoliški veselici, ne pri katoliških shodih, ki se rad družijo s samimi pristnimi klerikalci. Stvar se je ovadila orožništvu.

Slovensko bralno društvo v Kranju priredi vtorek dne 8. decembra 1903 ob polosmih zvečer v društvenih prostorih zabavni večer z igro, domačo tombolo, šaljivo pošto itd. Sodeluje pri istem prvokrat zopet oživljeni društveni tamburaški zbor. Člani vstopnine prosti. Nečlani plačajo 50 vinarjev za osebo. Odbor.

Drobiž z Gorenjskega. Dne 8. t. m. je nastal prepir med delavcema Jan. Cufarjem in Jožefom Šmidom v neki gostilni v Železnikih, tako da sta se delavca slednjič spopadla. Navzoči oče Šmidov je izkusil oba ločiti in se mu je posrečilo Cufarja vreči na tla, kjer ga je začel daviti. Ko se je delavec osvobodil, je zagnal starcu pollitersko steklenico in krožnik na glavo tako, da je Šmid zadobil veliko rano, segajočo do kosti, in tudi desno uho mu je s tem prerezal. Poleg tega ga je Cufar še sunil z žepnim nožem. Orožniki iz Železnikov so Cufarja zaprli in ga izročili okrajnemu sodišču v Škofjo Loko. — Ponesrečil se je lovec Franc Cerar iz Prevoj pri Lukovici, ko se snažil nabasano puško. Puška mu je padla iz rok in se izprožila. Strel ga je zadela v levo ramo. — Dne 18. t. m. so se v Prevojah splašili konji Maksa Kotnika, ki je padel pod voz in se težko poškodoval.

Elektrika v Kamniku. Z Duplice, kjer postavljajo stroje za proizvodnjo elektrike, so speljali žice že do mesta in tudi po zasebnih stanovanjih vpeljava hitro napreduje. Za božične praznike se bo elektrika menda že izročila javnosti.

Križem sveta.

Razne vesti. Blizu Sušaka je dne 12. t. m. umrla 107 let stara H. Pilepič. — Veliko poneverjenje so razkrili v ogrskem ministrstvu notranjih zadev. Višji uradni nadzornik Kádar je v teku časa vzel iz blagajne nad 100.000 kron ter jih pokrival z napačnim vknjiževanjem. — V nekem pariškem gledališču je nek igralec iz ljubosumnosti iztaknil svoji tovarišici z mečem obe očesi.

Stara devica — psovka. Trafikantinja Emiliji Streit na Dunaju je rekla gospa Peikert: «Ti stara devica!» Streit je tožila in sodnik je razsodil, da ta beseda, posebno naglašena, pomenja razžaljenje ter obsodil Peikertovo na 20 kron globe.

Domača knjižnica.

«Dobra kuharica». Izšla je v založništvu L. Schwentnerja v Ljubljani za naše kuharice prevažna knjiga, katere bi se ne smelo pogrešati v nobeni slovenski kuhinji. Obseza na 576 straneh več nego 1360 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 koloriranih tabel. Ta knjiga zadošča zahtevam in potrebam tudi najfiniješe kuharice. Slovenke, sezite torej pridno po tej knjigi. Cena tej debeli knjigi je le 6 kron, po pošti 6·55 kron.

Mali vitez Pan Volodijevski. Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz. Ravnokar je izšel 20. (zadnji) sešitek.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu oktobru 1903 je vložilo 313 strank K 64.697·83, dvignilo pa 257 strank K 72.067—, 4 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil K 18.200—. Stanje vlog iznaša K 3.127.456·23, stanje hipotečnih posojil K 1.951.741·52 in denarni promet K 289.015·37.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu oktobru je 246 strank vložilo K 88.749·94, 184 strank dvignilo K 42.908·50, 23 strankam se je izplačalo posojil K 20.150—, denarni promet K 366.845·16.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. V oktobru 1903 je vložilo 52 strank K 13.460·53, 46 strank je dvignilo K 12.113·66, 5 strankam se je izplačalo posojil K 11.000—. Stanje hranilnih vlog K 439.470·87. Stanje hipotečnih posojil K 442.687·67, in denarni promet K 154.025·12.

Jubilejske ustanove. Trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1903 18 cesar Franc Jožefovih ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske in 5 cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov. Prošnje naj se pošljejo trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 30. novembra 1903. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj obrt samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika.

Kletarski tečaji. Kmalu ni tako potrebnega pouka, kakor so kletarski tečaji za vinogradnike. Moramo pripoznati, da velika večina istih še dandanes ne ve, kako je treba ravnati z vinom, da se doseže njegova popolna kvaliteta. Radi tega priredi tudi letos c. kr. vinarski nadzornik B. Skalický v Novem mestu pri državni vzorni kleti istotam več trodnevni kletarskih tečajev, pri katerih se vinogradniki, vinski trgovci in gostilničarji lahko popolnoma priučijo umnega kletarstva. Revnejšim in oddaljenjšim vinogradnikom dovoljuje se proti ubožnim spričevalom celo majhne nagrade 10—15 K za potne troške. Upamo, da noben vinogradnik ne zamudi tega za njega tako krvavo potrebnega pouka, kajti brez pravega kletarstva ne doseže svoj boljši vinogradnik nobenega pravega uspeha s svojim pridelkom. Prošnje je vložiti na naslov c. kr. vinarskega nadzorstva v Novem mestu vsaj do 5. decembra 1903.

Trgovci, ki imajo kupčijske zveze v Bulgariji, se nujno pozivljajo, da se oglase v pisarni trgovinske in obrtn. zbornice v Ljubljani, kjer dobe važno zaupno poročilo.

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju so došli od 1. septembra do 15. novembra 1903 sledeči darovi, oziroma prispevki: N. iz M. 20 kron, župnik Jernej Ramoveš v Poljanah 40 K, občina Škofja Loka 20 K, župnik I. Čebašek na Trati 10 K, po prof. dr. Kropivniku 9 K, katere so darovali: Anton Gabrijelečič, posestnik na Brezjah 5 kron, Anton Grundner, c. kr. davkar, Hinko Peternel, c. kr. davčni pristav, in Radivoj Predalič, vsi iz Radovljice po 1 K, Janez Pristave, župan in posestnik na Črnivcu 1 K, Stefan Klun iz Ljubljane (po upravnistvu «Slovenca») 5 K, notar Anton Šlamberger v Kranju 24 K, Fr. Krek, župnik v Vranje peči 20 K, profesorski kolegij za oktober 12 K, prispevki meščanov 487'80 K, dr. Anton Arko v Škofji Loki 10 K, Feri 6 K, Stefan Rojnik, računski oficijal v Gradcu 5 kron, Gilbert Fuchs v Kotri 20 K, Viljem P. lak, inženir v Trziču 30 K, Janez Teran, župnik v Ljubnem, 4 K, Al. Stare, župnik v pokoju v Ljubljani, 3 K, Ign. Zupanc, župnik v Predosljih, 5 K, Ivan Soukup, župnik v Stari Oselici, 5 K, Fr. Peterlin, c. kr. okrajni sodnik v Kranjskigori 10 K, Fr. Žužek, nadinženir v Ljubljani 10 K, Anton Golobič, župnik v Cerkljah 10 K, Fr. Otvornovec, župnik v Dražgošah 5 K, Fr. Košmelj, župan v Železnikih 4 K, Janez Pfajfar, župni upravitelj v Javorjah 10 K, Franciška Keržič v Trbojah 10 K, županstvo Jesenice 30 K, županstvo Križe pri Trziču 8 K, Iv. Krst. Trpin, župnik v Mošnjah 2 K, Fr. Porenta, župnik v Križah 10 K, Ant. Kocijančič, župnik v Gojzdu 2 K, Ant. Treven, posestnik na Jesenicah 10 K, županstvo Senčur 10 K, kazenska zadeva I. Štirn proti Jakobu Proslenu, posestniku v Čirčah, plača prva 10 K (po sodn. adjunktju Mladiču), prostovoljno plačana globa v kazenski zadevi Mih. Demšar proti Barbi Lotrič iz Hudega Laza, plača slednja 10 K (po sodnem adjunktju B. Bežku v Škofji Loki), dr. Avg. Mayr v Cerkljah 10 K, Fr. Rajčević, župnik v Grahovem 5 K, Mih. Ropret (podjetje pl. Cecon) iz Boh. Bistrice 6 K (po upravnistvu «Gorenjca»), adjunkt I. Mladič iz Postojne 20 K, profesorski kolegij za november 14 K, N. N. iz Kranja 5 K, isti za «boljšo oliko dijakov» 2 K, okr. sodnik Iv. Fogačnik v Kranju 20 K, prispevki meščanov za november 59'20 K, dekan Fr. Kummer iz Stareloke 14 K, dr. Edv. Šavnik za september, oktober in november 18 K, Iv. Škrjanec, župnik v Vremah 6 K, za 3 stavke 5'60 K (po adj. Seliškarju), župnik V. Aljančič na Dobravi pri Podnartu 5 K, Marija Jelovčan, posestnica v Stari Loki 4 K, gostač iz Kota 5 K. Za prejete darove se zahvaljuje odbor dijaške kuhinje najtopleje. Zajedno pa prosi vse podpornike, naj mu naklonijo obilo prispevkov. Stroški za hrano znašajo na teden povprečno 150 K. Odboru je le tedaj mogoče zadostiti vsem prosilec, če ga izdatno podpirajo prijatelji mladine. Zato ponavlja še enkrat svojo prošnjo, trdno upajoč, da ne ostane neuslišana.

Dvoje stanovanj

in sicer eno zgoraj obstoječe iz dveh in kuhinje, drugo spodaj obstoječe iz treh sob, kuhinje in shrambe se **odda takoj.**

Poleg tega je naprodaj **dvoje novih vrat** in **dve izložbi**, pripravni za prodajalno.

Več izve na Primskovem pri lastniku Ivanu Graiserju tik železnega mostu ali pa v Senčurju. 218—1

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril v hiši «Dr. Štempiharja» v ulici vinsko klet ter da prodajam po jako nizkih cenah **dolenjska, goriška in istrska vina** na debelo in tudi čez ulico. Slavnemu občinstvu zagotavljam dobro postrežbo.

V Kranju, dne 14. novembra 1903.

216—2

Jernej Dovžan.

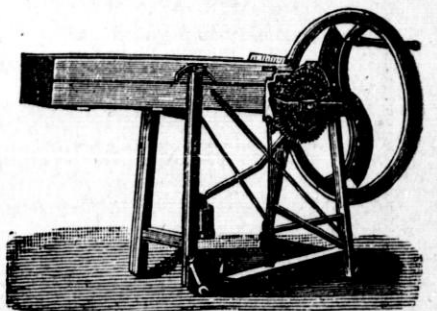

Janez Sartori

Radovljica (Gorenjsko)

Trgovina z železnino, šivalnimi in poljedelskimi stroji vsake vrste. Nagrobni križi, štedilniki za vzdati kakor tudi iz pločevine, železne ograje, kovanje za okna in vrata, vsake vrste stavbinske železnine

L. t. d.

201—6

Ivan Konda Angela Konda, roj. Mikolič

poročena

Brdo

dne 17. novembra 1903.

Travnik

Zakaj je nemška kuharska knjiga: «Prato: Die süddeutsche Küche» tudi pri nas razširjena v mnogo tisoč eksemplarjih?

Zato, ker doslej ni bilo kuharske knjige v slovenskem jeziku, ki bi mogla po vsebini in po zunanji opremi z njo uspešno tekmovali.

„Dobra kuharica“

ki je izšla v založništvu L. Schwentnerja v Ljubljani:

se pa lahko meri z njo v vsakem oziru.

Obsega na 576 struneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najkusknejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 koloriranih tabel, je trdno in elegantno v platno vezana, izkratka zaščeta zahtevam in potrebam tudi najfinejše kuharice. — Cena ista kakor nemški knjigi, namreč le **6 K**, po pošti **6 K 55 h.**

Slovenke, kupujte jo in kuhajte po njenih navodilih in ne bodete se kesale!

208—3

JANKO KOČMUT

v Kranju

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko in lepo zalogo mnogovrstnih novodobnih igrač

za Miklavža

kakor tudi drugih finih daril za Božič in Novo leto! 205—4

Cene nizke, postrežba točna!

L. Fürsager, Radovljica

„Pri Primožu“

Trgovina z oblačilnim, špecijskim, steklenim in materialnim blagom, lišpom (Aufputz), drobnino; zaloga raznega blaga za šivilje in krojače, perila in obleke.

Zaloga šopkov za neveste, nagrobnih vencev in trakov z napisi. **Klajno apno za živino.**

Spirit in žganje. Šipe in kit. Suhe in oljrate barve, laki, firnež, čopiči vseh vrst. Okraski za rakve.

V podružnici „pri Blažku“:

Špecijsko blago, moka, žito, šolske potrebščine, sladkarlje in igrače. 154-12

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 7-21

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

5-21 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3,127.456-23. Stanje hipoteknih posojil K 1,951.741-52

Vozni tarif

za koncesijonirani omnibus **Josipa Ažmana**

med postajama

Le:ce-Bled

in

Bohinjska Bistrica

Odhod iz Boh. Bistrice (restavracija Ažman)	Prihod na postajo Lesce	Odhod iz postaje Lesec	Prihod na Boh. Bistrico (restavracija Ažman)	Cena		Opomba
				K	h	
zjut. 5 45	dop. 8 30	—	—	2	20	brez prtljage
—	—	pop. 3 15	pop. 6 00	2	20	prtljage

Vozni vsaki dan.

Tarifa posameznih postaj:

	Cena brez prtljage	
	K	h
Iz Lesce na Bled, daljava 6 km in nazaj	—	50
> Bleda na Boh. Belo, daljava 6 km in nazaj	—	50
> Boh. Bele v Nomen, daljava 10 km in nazaj	—	80
> Nomena v Boh. Bistrico, daljava 5 km in nazaj	—	40

Podpisani ima na Bledu in v Bohinjski Bistrici na razpolago **prenočišča** ter točno postreže z vsem potrebnim vsakega gosta.

Eno- ali dvovpredni vozovi (Landauer), vedno na razpolago in tudi drugi omnibus za 10 oseb se lahko vsaki čas naroči. Priporoča se uljudno

Josip Ažman

207-3

gostilničar na Bledu in na Boh. Bistrici.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

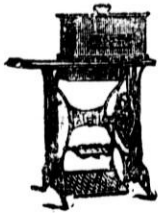
Gene nizke.

182-20

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 144-21

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Večkrat premianol

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpešne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

115-27

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjačev, počl-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 94-81

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastoj in poštnine prosto.

Razpošiljanje točno.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

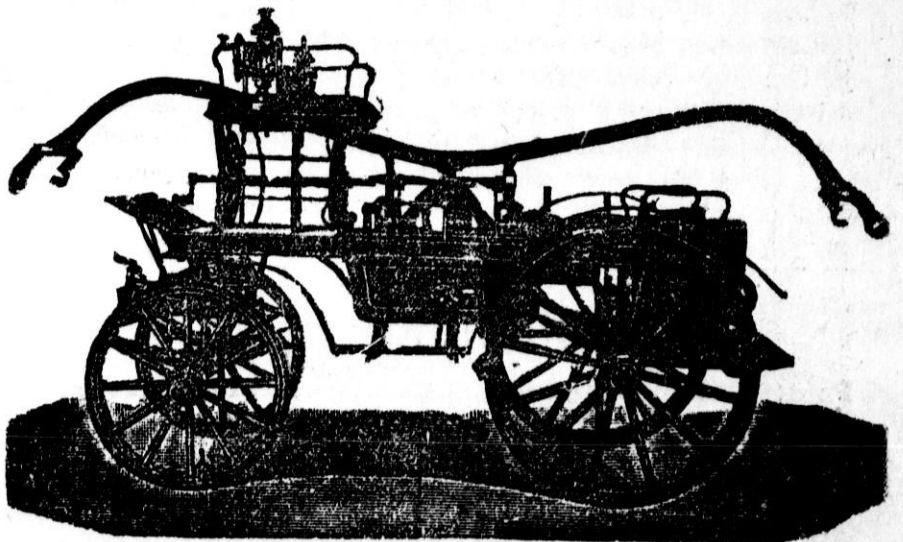
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 15-44

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Tedenski sejem v Kranju dne 16. t. m.

Prignalo se je 15 glav goveje živine, 1 telet, 20 prašičev
1 ovac, — koz, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice,
K 8.—, prosa K 7.—, ovska K 6·25, rži K 6·50, ajde
K 7·50, ječmena K 6.—, fižol ribničan K 10·50, koks K 12.—,
mandalon K 11.—.

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
izborna zalogo

ur,

zlatnine

in

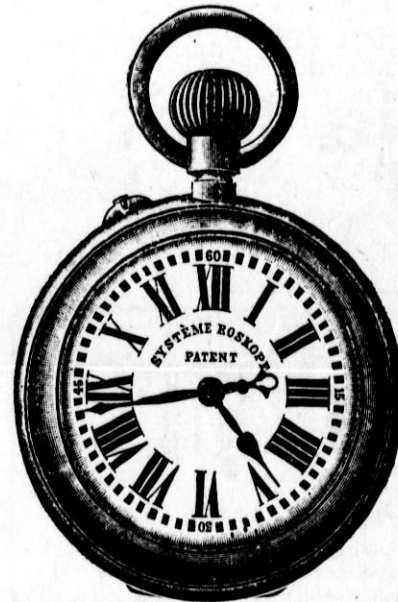
srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in
poštne prosto.

Razpošilja se na
vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gl. 3·75, najfinejša znam-
ka, gl. 6·50. 140-22

Priporočilo.

Slavnemu občinstvu uljudno priporočam svojo
dobro urejeno **delavnico** v izdelovanje vsakovrstnih
oblek po najnovejšem kroju, kakor tudi zalogo **blaga**
za moške obleke ter izdelanih oblek in
havelokov.

Zavezujem se vsakemu p. n. odjemalcu, oziroma
naročniku dobro in natančno postreči. Z ozirom na to
se nadejam, da mi bo slavno občinstvo v mestu in na
deželi izkazalo svojo naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Lovrenc Rebolj

krojač v Kranju.

Dijakom znižane cene!

180-13

Postrežba točno!

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike I t. d. 125-25

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Večja klet

se odda s 1. decembrom v tukajšnjem gradu (Kieselstein), ki je zlasti pripravna za shrambo vina.

Pojasnila daje hišna oskrbnica.

210-3

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti
papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijevo železnato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Pollitterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1:30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

II. 199-6

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati
v Špitalski ulici št. 5

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelek**, broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti, modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot, peruvijem i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorcni na zahtevo poštne prosto.

110 26

R. Miklauc.

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski
kapital K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Splicetu

(Dalmacija). 11-44

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Loterijska srečka dne 14. novembra t. l.
Trst: 11 27 14 52 36

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

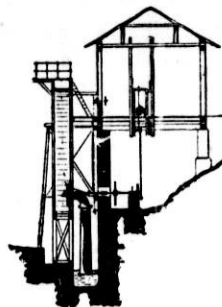
registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2%
od dne vložite do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 179-12

G. Tönnies

117-26

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Stanovanje

s 3 sobami in vsemi pritliklinami se odda v hiši št. 143. takoj v najem. 194-7

Več se poizve v trgovini Peter Majdič «Mercur» v Kranju.

Vljudna prošnja:

Prikupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Največje priznanje London 1903 „Grand Prix“

je dobil

Kranjski redilni prašek za prašiče.

Doktorja pl. Trnkóczy-ja redilno in varstveno sredstvo se pomeša med krmo pa tudi že pujskom. 1 zavitek za 50 vin. zadostuje za tedne. Naprodaj pri trgovcih; po pošti 5 zavitkov iz glavne zaloge

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Zahvalna pisma, tudi uradne poverjena prihajajo vsaki dan.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici, katera ima znamke za 4 flerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočdevetstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmili. strašansko veliko požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip English
železniški nadziretelj.

62-36

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Zaloga svežilk!

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, vile, železne brane, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katranovolepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje stropov, vlite kotle. Veliko izber slamareznic, plaht za vozove, železnih peči,

Roman- in Portland-cement, traverze,
stare železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodniake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago.

Zaloga različnih barv!

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Floriana št. 194.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osobni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franz Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirč.

Ivan Rakovec.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krome, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.